її власть є величезна, їх маєток незмірний, а патріотизму в них нема зовсім. Навіть хоч вони не мають своїх спеціяльних ґазет, як се мають Крупи, то все таки вони є в приязних зносинах з усіми богатими властителями і редакторами ґазет; вони належать до тих самих клюбів, що посли, адвокати і письменники; вони вічно зносять ся з тими чинниками, що формують публичну опінію... Сподівати ся від тих людий, щоб вони не роздували воєн, значить, домагати ся від людської натури за богато".

Нема на сьвіті бизнесу, який мав би так легкий доступ до ґазет; нема ґрупи, яка була би так вільна від критики і слідств, як ґрупа фабрикантів оружа; нема другої кляси так поважної і так могучої. Вона має неограничені богацтва. Вона може удержувати аґенції для проголошуваня, платити орґанізацію для пропаґанди за державною обороною, за удержанєм гідности і гонору держави. Вона має богато галузий і доріг. Вона може йти підземними дорогами, на яких її ніхто не може побити, навіть хоч би де була орґанізація, так могуча, що потрафилаб се зробити. Вона має в своїх руках всі користи, може вживати всякого оружа. Навіть народне правлїнє загрожене тим, що робітничі права і традиційні жаданя патріотизму злучено в одно з інтересом фабрикантів амуніції.

Се все відносить ся також до Злучених Держав, котрим грозить поважна небезпека, як скінчить ся европейська війна. Рахують, що американські фабриканти амуніції дістали замовлень на суму більшу як тисячу міліонів долярів. З того фабриканти мають величезні доходи; дивіденди доходять до 20, 30, а навіть до 40 процент. Богато фабрик перемінено у фабрики амуніції. У фабрикацію амуніції вложено величезні суми гроший. Платять високу заробітну заплату, збивають величезні маєтки з торговлї.

В сей спосіб Злучені Держави сотворили могучу ґрупу людий, яка має свій вплив по банках, якої інтерес лежить в тім, щоби Злучені Держави видавали все більше і більше на воєнні цїли. Та ґрупа має вплив в ґазетах. Вона легко потягає за собою народ. І вона може з'орґанізувати ся, — як що сего досї не зробила! — і почати плянову з'обовязану аґітацію та пропаґанду за побільшенєм воєнного поготівля, за побільшенєм військових видатків, як се робили фабриканти амуніції в Европі.

Ось так Злученим Державам може прийдеть ся дорого заплатити за ті приходи, які вони тепер тягнуть з европейської війни.

Як фабриканти амуніції піддержують мілїтаризм в своїй державі.

Фабриканти амуніції піддержують в своїх краях без перерви пропаґанду та аґітацію за побільшуванєм видатків на військові та воєнні цїли. Вони голосять: "Фабрики збруї та амуніції мають бути вічно в руху, бо инакше ніхто не схоче вкладати своїх гроший в сей промисл, а держава знайде ся не пригоована на случай небезпеки."

Фабриканти амуніції дають роботи великій армії робітників. Найбільша анґлійська фабрика оружа, а іменна фірма Арлинґтон, Гутверт енд Ко. сама "дає удержанє" 120 тисячам мущин, жінок і дїтий в одних лише фабриках в Ню-Кесл-он-Тайн, або одній третині населеня в тій місцевости. Сї всї люди стоять очевидно за зброєнєм Анґлії, бо вони боять ся потратити „джаби".

А поза сими робітниками, що самі заняті у фабриках амуніції, стоять другі тисячі робітників, котрі боять ся зменшеня зброєнь, бо думають, що тоді робітники з фабрик амуніції прийдуть до них і заберуть їх "джаби".

А кромі сего з дійсними робітниками по фабриках амуніції є звязана цїла армія жовнїрів, контракторів і бизнесменів, які потратили би також свої занятя та бизнеси, як би зменчили видатки на воєнні цїли.

Зібравши до купи всїх людий або посередний інтерес в удержуваню фабрик амуніції, дістанемо велике число народа, податного на мілїтаристичну аґітацію фабрикантів зброї. Анґлійський вчений Періс в своїй книжцї про воєнних промисловців обчисляє, що в Анґлії число людий посередно, або безпосередно заінтересованих у воєнних зброєнях, виносить коло одної шестої части всего дозрілого мужеського населеня.

Сїй аґітації значно помагає пострах перед заведенєм нової гармати або перед вибудуванєм боєвого корабля нової системи. Сей пострах викликує ся штучно. Несьвідомість народа переміняє сей пострах в горячку, під котрої впливом народ одного краю уважає за потрібне завести у себе всяку новину, ніби то заведену у противної держави.

Ось так отсї всї люди: капіталїсти та полїтики, банкирі та робітники, офіцери і жовнїри, становлять разом одну могучу спілку в нутрі кождої держави, спілку, яка тільки й робить, що горлає за побільшуванєм воєнних видатків, за будованєм все нових кораблїв, яка все дораджує закинути старші, вже готові воєнні припаси та оружє, а готовити все нові гармати, карабіни, форти, твердинї, фльоти і т. д.

Сей могучий синдикат є тїсно звязаний зі спілками, що мають ґазети, і тим способом впливають на публичну опінію. При помочи ґазет, громадянство мусить відчувати найтихше бажанє, найглупший голос фабрикантів зброї та амуніції.

Новий Цісар.

Старий помер, новий засїв
"Найяснїйший" пан на тронї,
А гниль і ржа з давнїх часів
В злотій криють ся коронї.

Хоч тїлом він буйний юнак —
Володар той над Дунаєм:
Старих гріхів зловіщий знак
Плїсню над чолом звисає...

Такий несмак і жалко так
Квітки тої — жінки Зіти,
Бо в блеску тім мертвім, пустім
Месть здавить любов і дїти.

Блазенську річ у темну ніч
Панство зводить над Дунаєм —
А серед нас, робочих мас,
Волї день новий свитає.

Добру і правдї наш поклін,
Ганьба малпі тій в коронї,
Що опирем, катом-царем
Сїла на австрійськім тронї.

Д. Бориско.

Тов. Григорій Бєлоусов помер.

В недїлю, 31 грудня, рано, помер в Мінеаполіс, Мін., Злуч. Держ., бувший член соціял-демократичної фракції 2-ої Державної Думи, тов. Григорій Бєлоусов.

Покійний був давно вже поважно хорий і близькі його приятелї давно знали, що днї житя його пораховані. Пробувано помочи йому, та все перед невмолимою смертю показалось безсильним. І товариш лїг в холодну, сиру могилу.

Тяжке, бурливе, та чесне житє прожив покійний товариш. З замолоду брав він участь в робітничім русї. Ум і здібности швидко поставили його в перші ряди спочатку в його родиннім окрузї над Доном, опісля й по цїлій Росії.

Ще задовго до 1915 р. ще перед бурливими революційними подіями т. Бєлоусов був одним з визначних провідників Катеринославщини. А коли 1907 р. робітництво дочекалось нагоди посилати своїх представителїв до Державної Думи, то те робітництво вибрало покійного товариша заступником своїх інтересів.

Та доля тих справжнїх, щирих заступників і оборонців інтересів поневоленого пролетаріяту в Росії всїм відома: Думу розігнано, а представителїв пролетаріяту, членів соціял - демократичної фракції запроторено в холодні пущі Сибіру і на каторгу.

Загнано на каторгу і т. Бєлоусова.

Мука в каторгах з'їла сили покійного товариша. По ви свободженю з каторги, йому позволено було поселитись в Сибірських пущах, звідки він опісля втік і добив ся до "свобідної" Америки.

Та знана кождому й привітність Америки, з якою вона приймає таких синів народа, як був покійний товариш. Своя суспільність не в силї притулити новоприбувшого, а чужа притулює о стільки, оскільки даний чоловік має сили робочої для виконуваня мілїонів.

Покійний товариш по приїздї до Америки не залишив працї для пролетарської справи. Він їздив по многих містах Злучених Держав і Канади, даючи реферати в справі соціял-демократичної фракції і про соціялїм. Працював довший час як співробітник соціялїстичного місячника "Свобдое Слово".

Знаний він також деяким українським товаришам і взагалї українському громадянству з його рефератів, які проголошував в українській мові, хоч й не дуже добре володів нею.

Можна сміло сказати, що він все, що міг, віддав на жертвенник служеня дїлу освободженя пролетаріяту. Тяжка праця, недогідні услівя борби о істнованє на непривітній чужинї, доконали те, чого не вспіла доконати тюрма, каторга і заслане. І тов. Бєлоусов зійшов в домовину. Та память про него довго буде жити серед пролетаріяту, за визволенє якого він боров ся і на жертвенник якого поклав своє житє.

"Роб."

ДОПИСИ.

Ню Йорк, Н. Й.

ПІД ВАШУ РОЗВАГУ.

В слїд за відгуком першої кулї на терені Европи, прилинула до нас сум на та зловіща вістка, обняла невисказаним жалем та тревогою наповнила мало що не кожде палке та тепле українське серце, вістка про наших рідних, про наших братів. І ми тронуті до дна потрафили щиро оцінити наші зглядом них обовязки.

І мов гриби по дощи посипались найгарнїйшого рода заміри, пропозиції та суґестії. І здаєть ся нема нї одного Українця якому булиб чужі та не звісні мрії наших провідників — патрійотів, від хвилї коли обняла нас горячка конечної в тім напрямі акциї.

Правда, не всї они зреалїзувались, бо вкінци і всї не могли, а може не стало місця. Всеж таки деякі з них так сказатиб перецїджено через патрійоти чне решето і вислїдом були ріжні інституції, які знаємо єще по нинї і не не тільки по іменах але і по дїлах. Не нам о них розводитись, не нам о них диспутувати, бо ми сповнили свій обовязок даючи їм житя і еґзистенцію. Ми вже до того привикли. Ми нинї хотїлиб згадати дещо про одну інституцію яка повстала на подібних фундаментах, але з іншої ініцияти.

Ми бачили в згаданих інституциях напрями та цїли з яких ми вправдї не були виключені, але зі зглядів скрупулятної концетрациї полишено нас в парантезах. В тій концентрациї виключено зовсїм детайлїчні працї, а радше загублено в безвихідних лябіринтах. Ми Українцї з Росиї добре те зрозуміли. Бо хоть чесано нас всїх зелїзним згреблом, то не всїх однаково. Жадалась потреба з'орґанїзувати нам окремо, сотворити віддїльну інституцию, яка особливо має дбати про Українцїв з Росиї і в Росиї.

І не бичили ми в тім нїякого зла. Не далеко ми відбились від засади "Девіде ет імпера"! Противно ми до неї зближились, бо чим може бути лїпша і виднїйша праця понад працю розділену. Чи не кожда з наших ніг працює для себе віддїльно і становить для себе відрубний орган, а всеж обі они піддержують наш орґанїзм. Нїхто нам не міг закинути сепаратизму, бо деж ту може бути бесїда про сепаратизм, коли ми всї стремимо до одної цїли і збігаємось в одній метї. Се була наша дивіза. Але ми еще тим не вдоволились. Ми очікували на ефект. І коли радо та горячо повитала нас суспільність, то ми з тим більшим одушевленєм взялись до працї, а вислїдком наших з'усиль товариство "Нова Україна". Вже з самого початку ввійшли в се товариство люди, які заздалегідь придбали собі несплямлену опінію людий ідейних, працюючих завсїгди в напрямі поліпшеня нещасної та оплаканої долї нашої Неньки-України. За ними юрбою подалась маса народа, якій горячо на серцї лежить добро своєї нациї. І началась праця, якої видимим знаком не одно підпринятє занотова не в протоколах, не одна ініцїятива записана в історнї розвою товариства.

Не від річи булоб згадати про Драм. Кружок при тімже товаристві, який не однократно дав до пізнаня ширшій публицї свою стійність та гідність. В останних хвилях згаданий кружок зробив того рода поступ, а то так завдяки його членам як і вмілій дирекциї, що зовсїм щиро можна сподїватись піднесеня його на найвисший щебель того рода інституциї.

І від хвилї коли товариство почало ставитись інституциєю дбаючою вже не тільки про тїсний кружок входячий безпосередно в його тїло, але і про маси стоячі поза рамцями, від тодї почались сипати громи. І падали они з густа, на переміну, то на інституцию в загальнім понятю, то на її членів з осібна. Подумав-би хто, що царославні аґенти поставили собі за цїль підкопати силу його орґанїзму, що може знзоока Польща витріщивши очи і не могучи насититись її видом, роззявила пащеку, щоб пожерти тїло живцем. Помилив-би ся той дуже. Громи почались сипати таки з рідної стріхи. Не будемо ми по порядку тих ударів описувати; те не навчило-би нас нїчого нового. Ми хочемо нинї підчеркнути факт який слуїв одним з найбільших і стоїть отчив ся нам перед хвилею, а позаяк є вореною брамою перед нами, тому ми позволимо собі подати його під загальну опінію, і того рода оцїнка буде для нас одиноким лїком, та одинокою сатисфакциєю. Случив ся нам випадок, який здрігне кождого читаючого.

Щоб зрозуміти та як слїд поняти грязь кинену на наш рідний орґанїзм ми пригадаймо, що згадане товариство вже з самого початку старалось подбати о свій власний орган, о свою часопись. Хотїло товариство заінтересуватись ширше нашими кругами, письмом. Всякий цент на який працюдаючи їм нагоду послугуватись рідним вало товариство в найріжнїйших формах, ощаджувало на фонд часописи, а коли сума почала щораз то близше підходити до висоти, яка може вже позволяти дещо реально подумати про сказане дїло, тодї Мр. Ревюк і Ко. нї звідси нї звідти, як заяць з конопель, кричить на всї заставки: "Ви від Нїмців гроші берете!" Щоб зміри ти як слїд обиду того рода кинену на товариство, конечним-би було схарактеризувати обі сторони, а опісля склясифікувати саму обиду та її вагу. Здаєть ся, що о товаристві сказано досить ясно, чим воно і для кого воно, а знов подавати біоґрафію чоловіка, його заслуги для людскости, а особливо для його нациї, те не нам припалось в пайцї. Ті які знають не потребують, а іншим не будем пояснювати. Може они з практики та досьвіду особистого підозрівають вся кого о гріхи подібні своїм, може їм довелось мати дещо спільного з марками пруськими, а річ звісна, "на зло дїеви шапка горить". Здаєть ся правдою незбитою є, що згаданий панок віддихає еще до нинї зеленою старокраєвою полїтикою. Полїтикою тих героїв, які в імени репарациї габсбурського трону звербували тьму наших молодецьких леґінїв, обіцяючи їм шеломами воду з Днїпра черпати, а довели їх до Днїстра і там звелїли їм шеломи доскидати але разом з їх буйними головами. І ті місто напитись води Днїпрової кровцею своєю Днїстер та Прут напоїли.

"В своїй хатї, своя правда".... і може Мр. Ревюк все собі робити в своїй хатї, але не має він права нїякого кидати грязию на народну інституцию.

І подумає хтось: вічні колотнечі, вічна незгода, вічні сварки, а обі сторони винні. Помилиш ся дуже если так подумаєш. Заки стали перед Тобою читачу отсї мерзенні рядки, товариство положило богато труду і заходу, щоб справу залагодити в людский спосіб. Першим кроком який товариство зробило було те, що зажадало від згаданого пана пояснення, зглядно доказаня висказаних слів. Коли те не віднесло нїякого успіху, заапельовано еще раз, де вже він міг пояснити справу перед своїми, а ті винні були в дорозї пресовій все полагодити. І те з'ігнорував Мр. Ревюк. І хто знає чи і в тій стадиї товариство булоби справи не занехало, колиб не повторили ся подібні образи з того самого жерела. Тодї доперва рішено віддати справу під опінію публичну.

І отсим товариство "Нова Україна" заявляє прилюдно, що халепа кинена на товариство є раною болючою і незагоєною Далї заявляємо, що ся дорога є останною якої може товариство ужити в обсягу власних прав та привілеїв і коли подібні закиди і далї повторять ся тодї остаєть еще одна дорога і правдоподібно одинока, яка здаєть ся всїм добре звісна, а згаданому містрови найлїпше.

"Мати Україно, Ти Хрисе Народів, прости своїм дїтям, бо они не знають що роблять.

Тов. "Нова Україна",
Ню-Йорк.

Від Ред. — Повисшу допись містимо без змін на просьбу тов. "Нова Україна" в Ню Йорку, підписану д. д. М. Байдюком і М. Мелешком. Застерігаємо право оправданя ся і другій стороні.

ЕЛЕКТРИЧНІ ВІХТІ муть тримати ваші ноги в теплї в сусї і вигодї. Не допускають зимна, холоду, невральгії і ревматичних нападів. Чудова поміч в случаях корчів, болїв і долегливостий в ногах з причини кепської циркуляциї крови. Уникнїть того 'утяжливого' почутя. Застановіть погану вонь і почене. Цїна вже з оплатою пересилки 1.00 дол. (найлїпша якість).

Електричнот переплїтані віхті (цїлком певні).

Даром з кождою парою віхтів вишлю цїлковито даром один їдкий оловець, вартости 50 ц., до випалюваня нагнїток, бородавок і мозолїв. Посилайте марки або почтовий переказ. Залучіть міру, сайз, черевика.

A. P. OWENS Dept. 12-A.
190 Quincy St.
Brooklyn, N. Y. U. S. A.

ЛОВІТЬ ЗЛОДІЯ.

Дня 4-го новембра прийшов до мене чоловік, який казав, що він Українець і назвав себе Іваном Кульчицьким. Розповів він менї о собі слїдуючу історію: "Я просто приходжу до вас піхотою з Канади. Три місяцї тому я утїк з Детеншен Кемп" в Канадї, де запроторив мене за мій щирий український патріотизм товариш К. Я утїк відтіля і піхотою дістав ся аж тут. Будьте ласкаві, поратуйте мене, бо крім того, що я дуже ослаб, я терплю на димицю (пропуклину) і есьм не здібний до працї. Я змилосердив ся над ним, приняв до себе в хату і дав йому у себе легеньку роботу в городї. По тижневи крім цїлого удержаня я заплатив йому десять долярів. По одержаню гроший опустив він мій дім звиняючись, що іде по білизну. Тої самої ночи він вернув, виважив двері з надвору і обікрав мене на кількасот долярів. Як я опісля довідав ся, то він обікрав в Шикаґо також і инших людий, котрі його приняли до себе. З його справної злодійської роботи видно, що він є фаховцем в своїм злодійськім ремеслї. Тож перестерігаю українську суспільність перед тим чоловіком.

Його легко можна пізнати. Він є малого росту, около 5 стіп, лїт около 40, є шатин, сині очи, одно око незначно менче від другого. Снїдий на твари, сухорлявий та червонявий, бо любить випити. Найхарактернїйшим є у него то, що **на однїй руцї з верху має він вытатуовану котвицю темною красною, а на другій руцї таку саму котвицю але на передній части рамени. Убраний** він був в чорну сорочку, темне убранє, темно-зелений мягкий капелюх.

Річи, які він украв, є слїдуючі: золотий критий дамський годинник; на однїй коверті є підкова виложена сїмома діяментами. Тонкий, довгий золотий ланцушок дамський. Перстень з діяментом величини малого гороху. Правдиві коралї рожевої краски; низка складала ся з сорок сїм коралїв, середні були величини лїскового оріха. Жіночу бранзолетку в формі грубого золотого ланцушка з колодочкою. Мужеський годинник критий, золотий, значний тим, що вказівка секундова є так велика як і вказівка мінутова і бігає довкруги ціферблятy, виробу Елджін. Золотий трубий солїдний мужеський ланцушок, кожде огниво різьблене.

Сей чоловік певно десь оперує серед української суспільности проте я звертаю увагу за галу на того злодія, щоб від него тих річий не купували. Я з'обовязуюсь тому, хто його притримає, виплатити 25 долярів нагороди. Найлучше, хто-б його пізнав, нехай дасть в сей час знати на полїцію, аби го притримала, а крім того, нехай повідомить мене телеґрамою:

I r. W. Sieminowicz,
4105 Avers Ave.,
Chicago, Ill.

NEW YORK

30 миль довгий, 20 миль широкий, 7 мілїонів мешканців, чудо сьвіта.
ВЕЛИКА НА 68 СТОРІН КНИЖКА.
З фотографічними знимками улиць, парків, музеїв, палат, готелїв, величезних фабрик і публичних будинків. Будинок Вулворта, високий на 55 поверхів, золочений на загальну суму $50 000 горішні зелїзниці 75 фітів високо понад улиці; палати мілїонерів і хати бідних, сцени великого згіршеня і злочину; улиці, що складають ся зі 100 мостів і инші чудові будови, відмальовані в гарних барвах, се все буде жерелом нескінченої розкоші для Вас і Ваших приятелїв. Книжка ґварантована, містить в собі 118 ВЕЛИКИХ ОБРАЗЦІВ, взятих з правдивих фотоґрафій. Цїна тілько 65 цнт. з пересилкою. Вишлїть почтовий мані ордер або стемпси. — Адресуйте:
A. P. OWENS, Dept. B.
190 Quincy St. Brooklyn, N.Y.

ARCHIVES OF ONTARIO
TORONTO